

Brief 32

Vrede en alle goeds in het nieuwe jaar voor u, lezer van deze brief.

Op 31 december ging ik voor in Winsum. De kerkdienst is te horen via:

<https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/20245>

Met de gemeente van Mantgum & Skillaerd kijken wij "met reikhalzend verlangen" uit naar het nieuwe jaar. In het oude werd in de laatste maanden het kleine beetje dat we nog konden doen in en rond de kerk ons bij de handen afgebroken. Wij houden er ernstig rekening mee dat de huidige lock-down op 19 januari niet wordt opgeheven. Zou dat wel het geval zijn, dan zouden we voorlopig terugkeren naar de gewoonte van twee diensten per maand in Mantgum; op de eerste en de derde zondag. De frequentie van deze brieven houdt hetzelfde ritme aan. Huisbezoeken gaan gewoon door voorzover men dat aandurft. Daarbij geldt vanzelfsprekend dat als ik bij u aanbel, ik geen klachten heb en dat ik bij klachten mij onmiddellijk laat testen. Als u mij wel wilt ontvangen, maar dat toch wat eng vindt, zet ik mijn mondkapje op. Tenslotte: meer dan ooit geldt dat ik ervan uitga, dat u mij opbelt als u wilt dat ik u opzoek.

Willemien Keuning
0643637575.

Bij zondag 3 januari 2021

Driekoningen

Voor grote en kleine kinderen:

Driekoningen is een belangrijk feest voor de christelijke kerk. In sommige delen van Nederland en België gaan ze verkleed als de drie koningen langs de huizen met een ster op een stok. De kinderen bellen aan en zingen een liedje voor snoep of een beetje geld. Vroeger heette dat '**sterrezingen**' en deden grote mensen er ook aan mee.

Je kunt ook een **driekoningenkoek** bakken en samen opeten. In deze koek zit een boon verstopt. Wie de boon in zijn mond of op zijn bord vindt, is voor die dag de koning. Dan mag je bijvoorbeeld beslissen wat er gegeten wordt.

Zo gaan in sommige delen van Nederland en België de kinderen als de drie koningen langs de deuren: met een ster op een stok.

Johannes 1: 5

Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het licht niet overwonnen.

De kern ziet wijd

met deze keer de nadruk op *kern*. Zo kun je de stelling ook lezen: alleen de kern ziet wijd; om wijd te kunnen zien heb je een kern nodig. Zonder kern, zonder bezieling, verlies je kracht, oriëntatie en identiteit.

Dat geldt voor ieder mens en voor iedere groep.

Een gedreven predikante¹ gaat onderuit; zo ernstig dat zij zich niet meer kan bewegen. Letterlijk. Men denkt aan een hersenbloeding. De scans wijzen niets uit en verder onderzoek wijst een vette burn out aan.

Zij herontdekt tijdens haar ziekteverlof de mystici uit de Middeleeuwen; mensen die zoeken naar God door eenzaamheid, meditatie en soms door vasten. Bekende christelijke mystici uit oudheid of Middeleeuwen zijn bijvoorbeeld: Johannes van het Kruis, meester Eckhart en Hildegard von Bingen. Etty Hillesum² en Thomas Merton³ reken ik tot de moderne mystici. Kenmerkend voor een mystieke ervaring is een gevoel van totale eenheid van het zelf, God en de (buitenwereld) wereld. 'Net zoals met alle ervaring moet je de feitelijke ervaring hebben om te weten hoe het is. Iemand kan vertellen hoe een zonsondergang eruitziet of hoe een koekje smaakt, maar je weet het pas echt als je de zonsondergang zelf ziet of zelf het koekje eet. Dat wil echter niet zeggen dat 'zonsondergang' of 'koekjes eten' niet zouden bestaan.'" ⁴

Deze mystici en gedisciplineerde meditatie (elke morgen een half uur) brengen deze predikante genezing. 'Onder stenen en gruis ontdekte ik onder mijzelf een diepe bron: God. Of eigenlijk niet hijzelf, maar de kracht van de bron waaruit ik leef". Zij verlaat de gemeente en wordt geestelijk verzorger in een hospice. De eindigheid van het leven is voor haar een zegen. Als ik haar hoor en zie, kan ik niets zweverigs aan haar ontdekken,. Zij is geaard, misschien wel door de ontdekking van die bron. Datzelfde geldt voor bijvoorbeeld Etty Hillesum.

De kern ziet wijd. Ik werk(te) in meerdere kerkelijke organisaties en ik heb soms mooie gesprekken met een collega, van hart tot hart. Steeds valt mij hetzelfde op: de overweldigende verwarring in de kerk. Dat kan heel heilzaam zijn en tegelijkertijd uitputtend. "De kerk is er niet voor haar zelf, maar voor de wereld" riepen wij vroeger. We riepen dat wel vanuit de "veilige beschutting" van een stevige kerkgemeenschap. Nu roepen we dat nog steeds, maar de beschutting is weg. Wij denken dat de wereld de taal van de bijbel niet meer verstaat. Onze familie vindt onze kerkgang achterhaald. Niemand kan ons zo laatdunkend behandelen als mensen die de kerk hebben verlaten. Daar wordt de kerk moe van en Marga de Haas is lang niet de enige predikant met een burn out.

"Wij moeten een andere taal gaan spreken", zeggen dominees onder elkaar. Kerkelijke taal wordt niet meer begrepen. Die dominees hebben gelijk, behalve als zij bedoelen dat mensen de bijbelse taal niet mee begrijpen, want dat is onzin.

"Met God spring ik over een muur" (de Psalmen), "Kijk nou eindelijk eens een andere kant op, zodat ik de tijd krijg om mijn eigen spuug door te slikken" (Job), "Mijn God, mijn God, waarom heb je mij verlaten?" (Jezus): dat begrijpt toch iedereen en rappers weten daar wel raad mee. Bijbelse taal is universeel, net zoals de taal van de literatuur, de muziek, de dans en de schilderkunst.

Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het licht niet overwonnen.

De kern ziet wijd. Pak een waxinelichje, zet dat in een pikdonker kamer en de hele kamer wordt erdoor verlicht. Was die kern van dat waxinelichtje er niet, dan bleef de hele kamer pikgedonker. Zoek je kern op. Waar word je bij van? Waar kom je je bed voor uit? Wanneer gaat het bij jou van binnen zingen en borrelen? Besteed daar aandacht aan en ga daar verder mee, dan genees je.

Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het licht niet overwonnen. Johannes heeft het over God die mens wordt in Jezus, een geheim op zich, maar zouden mensen dat niet kunnen volgen? Niet: snappen met hun hoofd, maar volgen met hun hart?

De wijzen uit het oosten hebben een ster gezien, een waxinelichtje aan de hemel. Dat lichtje was de kern en die scheen zo wijd dat wijzen uit het oosten dat hebben gezien en daar op genade of ongenade achteraan zijn gereisd.

Vanuit ons perspectief: het oosten is ver weg, gezien vanuit ons westerse centrum, het gaat om een verhaal uit (ongeveer) het jaar nul, Jezus is een vreemde figuur, geen christen, geen stichter

¹ Marga Haas, te zien en te horen in "De Verwondering" <https://kro-ncrv.nl/marga-haas>

² https://nl.wikipedia.org/wiki/Etty_Hillesum

³ https://nl.wikipedia.org/wiki/Thomas_Merton

⁴ citaat Ken Wilber; https://nl.wikipedia.org/wiki/Ken_Wilber

van de kerk, maar een wandelende jood, het kerstfeest werd pas als christelijk feest een paar eeuwen na de geboorte van Christus ingesteld op basis van een voorchristelijk feest waarin volgens de huidige normen ongezond veel werd gegeten om na de zonnewende, voorzien van een flinke vetlaag de winter te overleven totdat de zon weer warmte en leven geeft. En voordat het zover is, zingen we in de Adventstijd in de kerk:

De zonne voor wier stralen
het nacht'lijk duister zwicht
en die zal zegepralen
is Christus, 't eeuwig licht.

Dat komt aan in de verste hoeken van ieders hart.

Willemien Keuning